

Ilyodon furcoidens - Sárgafarkú patakpontyocska

ELSŐ LEÍRÓJA:	Jordan, 1882
CSALÁD:	Goodeidae
MÉRET:	8-10 cm
C°:	18-24
pH°:	7-8
Nk°:	14-20
HELYIGÉNY:	120 liter
VISELKEDÉS:	békés, csoportos
TÁPLÁLÉK:	mindenevő
TARTÓZKODIK?	felső és középső szint
ÉLETTARTAM:	4-5 év
TERM.VÉD.:	csekély kockázatú

Ilyodon furcoidens

Sárgafarkú patakpontyocska
(Jordan, 1882)

TOVÁBBI KÉPEK:

TÉRKÉP (MAP); ELTERJEDÉSI TERÜLETE:

Térkép még nem készült az adatlaphoz, feltöltése folyamatban!

Mexikóból származik, megtalálható a Rio Ameca, Armería, Cihuatlán és Coahuayana folyásaiban; Jalisco, Michoacán és Colima szövetségi államokban.

Tavakban és folyókban egyaránt előfordul, kicsit mélyebb vizekben is, ahol a talaj homokos és kövekkel borított. Gyakran növénymentes vagy csak algákkal benőtt helyeken fordul elő.

KÜLALAK ÉS JELLEGZETESSÉGEK LEÍRÁSA:

Elnyújtott, hosszúkás, hengeres testű fogasponty. Áramvonalas alkata lehetővé teszi, hogy még gyorsabban mozgó vizekben is kényelmesen, gond nélkül ússzon, aktívan mozgó halak. Szájuk felső állású. A hal alapszínezete ezüstös, háta barna, hasa viszont egészen aransárgába megy át. Az oldal közepe égszínkéék színben irizál. Az oldalvonal mentén egy csíkban nagy fekete foltokat találunk, de test szerte előfordulnak még erősebben pigmentált pikkelyek, akár a kék, arany vagy fekete színre gondolunk. A kopoltyúfedél is kékesen csillog.

Úszói is díszítettek, mell- és hasúszója narancsosan színezett. Hátúszója kékessárga alapon feketén pöttyözött, ez a fark alatti úszóra is éppígy igaz, csak azon a kék a domináns alapszín. A farkúszó inkább sárgás beütésű, azon félkörösen helyezkednek el fekete foltokból felépülő minták. A legszélső félkör már gyakorlatilag egy karimává áll össze önálló foltok helyett.

A hím és nőstény példányok könnyedén megkülönböztethetőek, ugyanis a hímek fark alatti úszója a belső megtermékenyítést szolgáló *andropódiummá* módosult, míg a nőstényeknél ez legyező alakú.

TARTÁSA ÉS TENYÉSZTÉSE:

Helyigényes csapathal, gondozásához érdemes legalább 120-150 literes medencét választani. Gyors mozgású, aktív halak, melyek szívesen úszkálnak fel-alá a szabad tereken. Ettől függetlenül medencéjét növényesítsük, hínárokat, valiznériát helyezhetünk el. Úgy a legérdemesebb a vegetációt akváriumában kialakítani, hogy szegélynövényzetet ültetünk, tehát a medence körbe van telepítve például az említett valiznériával, de a középső téren legfeljebb egy-egy ág töri meg a nyílt vizet, hogy maradjon elég helyük úszni. Természetesen nem gond a halak számára az sem, ha akad a medence középső régiójában egy-egy növény (*Anubias*, *Cryptocoryne aponogetifolia*, *Nymphaea* sp.), ugyanis időnként szívesen bujkálnak is. Kövekkel, gyökerekkel változatosabbá tehetjük a medencét, árnyékoló növényzettel (hínárok, békalencse) pedig a halak stressztényezőit csökkenthetjük.

Ugrálós, ezért medencéjét szigorúan takarni kell!

Hideg vizet igényel egész évben, igyekezzünk nyáron is 24 C alatt tartani a víz hőmérsékletet, a 25-26 C vagy afölötti érték lehetőleg néhány hétnél tovább ne tartson, mert a halak egészsége mehet rá (bár sok rokonuknál jobban viselik az időszakosan melegebb vizet). Oxigénben dús, kristálytisza tartóvízre van szükségük, ne legyünk restek akár külső szűrést használni, hogy minél jobban le tudjuk bontani a káros anyagokat. A rendszeres vízcserekre is fordítsunk kellő figyelmet, kéthetente érdemes 20-30, sőt, akár 50%-os frissítést tartani. A medencét szellőztessük! A kémhatás semleges körüli értéken megfelelő számukra, de inkább a lúgos irányba (7,5-8) menjen, mintsem a savanyú irányba. 6 alatti pH-n semmiképp se tartssuk, de inkább a 7-es pH optimális. Lágy vizet nem tűri, keményítsük vizét, hosszú távon 15-20 Nk megfelelő. Akváriumához bátran adagolhatuk konyhasót, bár enélkül is jól tartható, de a só segíti megelőzni a fertőzéseket. Eddigi tapasztalataim alapján az *Ilyodon*-fajok nem tartoznak a betegségekre túlságosan hajlamos *Goodeidae*-k közé, de érdemes velük körültekintően bánni ettől függetlenül, a család egyes fajai ugyanis hordozzák a gümőkór kórokozóját, ami általános betegségnek számít a magashegyi fogaspontyok között. Szerencsére ez a faj egészen ellenállónak bizonyult.

A halakat nyáron bátran kihelyezhetjük kerti tóba, májustól jó idő esetén október elejéig kint maradhatnak. Ezzel impozáns színű és méretű példányokat nyerhetünk, melyek egészségesek és jól

szaporodók lesznek.

Leginkább egyfajos tartásmódot tudok ajánlani e halhoz, ugyanis ritkulófélben van a természetben, és fajfenntartó tenyésztése fontos feladat. Kellő méretű medencében más *Goodeidae*-kkel társítható, mint például a foltos vagy fénylőtestű szkiffia, *Chapalichthys* és *Goodea* fajok, stb. Abszolút békés természetű, nem csipkedi más halak úszóit, nem bántja jellemzően a kisebb halakat sem, épp ezért elméletileg még vegyes társas medencék díszévé is válhatna, a hűvösebb vizet kedvelő fajok (pl.: Ázsiából egyes dániók, békésebb paradicsomhalak, palacsinta algázók és hegyvidéki csíkhalak) mellett jól érzi magát, de békés természetű, kisebb-közepes sügérek mellett is elvan. Ettől függetlenül hosszú távon lehetőleg egymagában vagy más magashegyi fogasponty fajjal gondozzuk csak együtt. Genusának más tagjaival *Ilyodon whitei*, *Ilyodon cortesae*) nem tarthatjuk együtt, ugyanis összeívnek és nem kívánt basztardok jönnek létre, melyek a szelektív, vérvonaltartó tenyésztésben alapvető problémákat vetnek fel.

A halak táplálhatóak száraz eledelkkel is, mohón elfogyasztják a lemezes díszhaltápokot, de igyekezzünk a legjobb minőséget biztosítani nekik. Jobb megoldás, ha élő és fagyasztott eledeleket kapnak, nagyon kedvelik a különböző szúnyoglárvákat, tubifexet, artémiát, daphniát, grindálférget egyaránt, ezekből önmagában is változatos táplálépalettát állíthatunk fel nekik. Bár az állati eredetű tápanyagokat jobban kedvelik, ne feledkezzünk meg arról, hogy mindenevőként néha növényi anyagokkal is egészítsük ki menüjüket, erre alkalmasak lehetnek a spirulinatartalmú zöldeleségek vagy forrázott zöltségek (pl.: uborka, cukkini). Táplálkozási szervrendszerük felépítése különösen érdekes, két típus alakult ki a keskeny, szűkebb szájjal rendelkező és a szélesebb szájú. Előbbi feltehetően ízeltlábúakkal, férgekkel táplálkozik nagyobb mennyiségben, míg utóbbinak inkább az alga- és növényevésre specializálódott a szájszerve. Bélrendszerük meglehetősen hosszú, ami a növényevők jellegzetessége, ezzel szemben maguk a halak valójában mindenevő életmódot folytatnak. Épp ezért fontos, hogy akváriumban vegyes táplálékot kapjanak, állati és növényi eredetűt is.

Szaporodásukban a többi rokon fajhoz hasonlítanak. Körülbelül kéthavonta születik 10-20 ivadéuk, melyek meglehetősen fejletten jönnek világra. A szülők általában nem folytatnak kannibalizmust, de érdemes lehet elkülöníteni a nőtényt, hogy a lehető legtöbb ivadékot nyerjük. Ezek születésük után még magukon hordozzák akár órákon át a trophotaenia nevű képződményt, mely gyakorlatilag a valódi placentás emlősök köldökzsinórjának felel meg szerepét tekintve, ugyanis a nőtény szervezete és utódai közt tartja fenn a kapcsolatot. A kishalak szinte egyből fogyasztják a száraz eledelkeket, portápokot, de a gyors és hatékony növekedés érdekében etessünk velük lehetőleg sok élő táplálékot (frissen kelt artémia, walterféreg, apított tubifex, grindál). Vizüket cseréljük rendszeresen, legyen jól szűrt és szellőztetett.

A faj ugyan még nem áll a kihalás közvetlen kapujában, azon kevés magashegyi fogasponty> közé tartozik, melyek még stabilabb populációkkal rendelkeznek, bár egyedszámuk nekik is csökkenő tendenciát mutat, éppen ezért megőrzésük fontos feladat.

Fajazonossági viták és egyetnemértések rendszeresen előfordultak az *Ilyodon* genus tagjai körében. Például az *Ilyodon paraguayense* egy tévedés eredménye, ugyanis egyes példányai e fajnak belekeveredtek egy paraguay-i pontylazac-szállítmányba, s ezért kerültek félreasonosításra. Az *Ilyodon* genus tagjai egyébként genetikailag is nagyon közel állnak egymáshoz (különösen az *Ilyodon whitei*, könnyedén keresztezhetőnek. Olyan csekélyek a különbségek, hogy a tudósok azt feltételezik, hogy éppén egy fajkialakulási folyamatnak vagyunk tanúi.

EGYÉB ELNEVEZÉSEK:

syn: *Characodon furcidens*, *Ilyodon xantusi*, *Ilyodon paraguayense*, *Balsadichthys xantusi*, *Ilyodon amecae*, *Ilyodon furcidens amecae*.

Eng: Goldbreast splitfin, Bass-colored goodeid.

Egyéb köznevei: Colima ilyodon, Riikinkukkotoka, Leopardkärpfling, Blaustrich-Hochlandkärpfling, Mexcalpique del Armería.

KATEGÓRIÁK:

[Akváriumi halak](#), [Elevenzülő fogaspontyok](#)

KULCSSZAVAK:

[1882](#), [Goodeidae](#), [Jordan](#), [Ilyodon furcidens](#), [Sárgafarkú patakpontyocska](#), [Elevenzülő fogaspontyok](#), [Akváriumi halak](#), [akvarisztika](#)

JELLEMZŐK:

[felső szint](#), [békés rajhal](#), [Amerika](#), [átlagos élethossza 3-6 év](#), [gyér növényzetigényű](#), [Közép-Amerika](#), [átlagos növényzetigényű](#), [közepes méretű 5-10 cm](#), [közepes hőigényű 20-25°C](#), [keményvízi 15-20°Nk](#), [átlátszó vízi](#), [magashegyi](#), [közepesen keményvízi 10-15°Nk](#), [normálméretű akvárium 100-200 literig](#), [félúgos \(7.5-8 pH\)](#), [közepesen áramló vízi](#), [állóvízi](#), [normál \(6.5-7.5 pH\)](#), [lassan mozgó vízi](#), [hidegvízű élőhelyek \(5-20°C\)](#), [mindenevő](#), [nagyon aktív mozgású](#), [középső szint](#), [gyors vízáramlású](#).

FELHASZNÁLT IRODALOM, FORRÁSOK:

<http://www.goodeidworkinggroup.com/ilyodon-furcidens>

<http://www.fishbase.org/summary/Ilyodon-furcidens.html>

Írta: Liziczai Márk

Katalógusba került: 2015-06-04 09:01:18

Legutolsó frissítés: 2016-01-24 09:33:32

Katalógus ID: 4533

Oldal linkje: <https://akvaristalexikon.hu/akvariumi-halak/elevenzulo-fogaspontyok/ilyodon-furcidens.html>

© Akvarista Lexikon - Minden jog fenntartva